

filharmonia, biblioteka/ i aktywnej /możliwości nabywania i rozwijania umiejętności, np. artystycznych/;

3. Jakość życia. Istotą tego kapitału jest to, jakie warunki egzystencji, pracy, wypoczynku itp. proponuje miasto. Znaczącą rolę odgrywają tu także takie elementy jak stan środowiska naturalnego, dostępność, wszechstronność i jakość opieki zdrowotnej, zróżnicowanie i jakość oferty oświatowo-wychowawczej oraz naukowej, a także poczucie bezpieczeństwa;

4. Techniczny i infrastrukturalny, przez który należy rozumieć całość infrastruktury, w którą miasto jest wyposażone /zasoby mieszkaniowe, drogi, środki transportu miejskiego, uzbrojenie w sieci przesyłowe mediów, takich jak woda, ścieki, gaz, energia elektryczna, sieć teleinformatyczna itp./;

5. Instytucjonalno-demokratyczny, świadczący o sprawności /lub nie/ funkcjonowania rozmaitych instytucji miejskich, w szczególności administracji publicznej, wraz zakładami gospodarki komunalnej obsługującymi miasto, a także sprawności organów przedstawicielskich samorządu terytorialnego;

6. Atrakcyjność inwestycyjna, która sprzyja inwestorom lokalnym, a także przyciąga inwestorów zewnętrznych, również zagranicznych;

7. Źródła finansowania. Idzie o to w jakim stopniu miasto jest: a/ posiadaczem środków finansowych i b/ posiada zdolność pozyskiwania środków finansowych.

Najkorzystniejszą, oczywiście, i pożądaną sytuacją jest taka, kiedy to miasto jest posiadaczem wszystkich siedmiu kapitałów jednocześnie i w stosownym z jego punktu widzenia rozmiarze. Jeśli zaś któregoś z tych kapitałów brakuje lub jest, ale w niewystarczającym zakresie, to decyduje taki stan rzeczy o rozmiarze słabości miasta, determinując strategiczne możliwości rozwoju i jego kierunki.

Literatura:

1. Barber B. R., *Gdyby burmistrzowie rządzili światem. Dysfunkcyjne kraje, rozkwitające miasta*, Warszawskie Wydawnictwo Literackie Muza S.A., Warszawa 2014.
2. Bąk A., [red.], *Gospodarka lokalna i regionalna w teorii i praktyce*, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu Nr 477, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław 2017.
3. Parysek J., *Polityka miejska i współczesne problemy funkcjonowania i rozwoju miast polskich*, [w:], Gaczek M.W., [red.], *Aspekty teoretyczne i zarządzanie w przestrzeni*, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań 2013.

Роман ПОЛКРОВСЬКИЙ

Голова Збарзької територіальної громади,
аспірант кафедри менеджменту, публічного управління
та персоналу ЗУНУ

Науковий керівник – д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ЗУНУ Михайло ШКІЛЬНЯК

ЗАРУБІЖНА ПРАКТИКА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТНИХ ПІДХОДІВ В УПРАВЛІННІ РОЗВИТКОМ МУНІЦИПАЛІТЕТІВ

«Термін «муніципалітет» може позначати як орган місцевого самоврядування, територіальну спільноту, так і установу, яка безпосередньо здійснює процес управління. Самоврядна спільнота вибирає орган місцевої влади і саме вона проживає на даній території, тим самим утворюючи муніципалітет» [1].

Завдяки процесу децентралізації значна частина повноважень була передана органам місцевого самоврядування, тобто якомога ближче до людей. Отриманий повноваженевий і ресурсний потенціал ставить підвищені вимоги до управління розвитком муніципалітетів та використання в процесі такого управління проектних підходів. На це вказує інформація рис. 1.

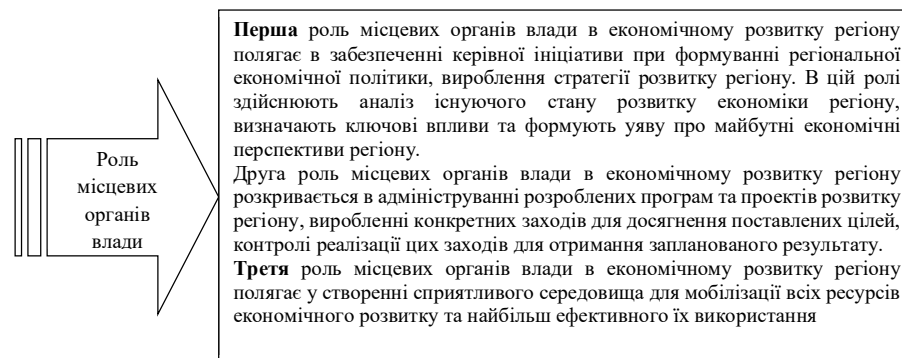

Рис. 1. Роль місцевих органів влади в економічному розвитку регіону (території)

Примітка. Сформовано на основі джерела [2]

Виконання такого рольового навантаження місцевих органів влади і органів місцевого самоврядування спостерігаємо і сьогодні, коли «працівники підприємств комунальної галузі героїчно виконують свої обов'язки в

надзвичайно складних і небезпечних умовах війни, розпочатої росією проти України, відновлюють водопровідно-каналізаційні, теплові мережі, забезпечують благоустрій наших міст та селищ» [3].

Автор наукової праці П.Микитюк [4] вказує, що «у сучасній економіці більшість господарських завдань розв'язуються на основі певних проектів, тобто визначають цілі, а потім робиться спроба досягти їх з урахуванням часових, ресурсних та фінансових обмежень. Планування проектів у поєднанні з процесами регулювання й контролю утворюють процес управління проектами, або проектний менеджмент. Світовий досвід свідчить, що управління проектами стало загальним стандартом поведінки у практичній діяльності».

«Створення об'єднаних територіальних громад є дуже важливим кроком, але, за термінологією проектного підходу, це тільки «продукт» процесу, а не його результат. Результатом першого рівня буде досягнення високої конкурентоспроможності об'єднаних громад як засіб досягнення ефекту (результату другого рівня), яким є забезпечення добробуту громадян. Як зазначає Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман, «...кінцева мета реформ з децентралізації – самодостатня громада, що спроможна якісно без допомоги держави надавати послуги громадянам» [5; 6].

Зарубіжний досвід свідчить про широке розповсюдження інтеграції стратегічних і проектних підходів в управлінні територіями. У США практично всі органи виконавчої влади на рівні штатів і міст мають спеціальні комісії або агентства з економічного розвитку, що відповідають за підготовку цільових програм, що передбачають підвищення якості життя в поселеннях і ставлять метою посилення конкурентних позицій кожного з них в економічному житті. В рамках програм реалізуються конкретні проекти за стандартною схемою: виявлення основних цілей, виділення фінансових коштів, формування учасників, розгляд стратегій втілення проекту в життя, створення організаційних структур і вибір лідерів для вирішення певних завдань [7].

У Франції комуни утворюють публічно-правові міжкомунальні об'єднання, одним із завдань яких стає розробка проектів у сфері соціально-економічного розвитку [8].

У Канаді діють корпорації економічного розвитку, створені поза муніципальною владою на принципах приватно-громадського партнерства. Їх основне фінансування здійснюється муніципалітетами і воно повинно бути

достатнім. У той же час, для реалізації програм розвитку місцевих громад вони залучають кошти бізнесу [9].

«Загалом, основні переваги програмно-цільового підходу полягають у обґрунтованому багатосторонньому визначенні мети та у розробці покрокової програми дій з досягнення мети. Особливе значення це має для публічного управління в умовах демократії. Тут проблеми слабкоструктуровані, мають багатоаспектний характер і важкопрогнозовані наслідки свого розв'язання. Саме тут, як відмічають дослідники, методологія та технології проектного підходу спрямовують на пошук найбільш важливих факторів, що зумовлюють пріоритетність [5].

Список використаних джерел:

1. Куценко Т., Пінтелей І. Ключові термінологічні засади управління соціально-економічним розвитком муніципалітетів в Україні. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/2_2021/17.pdf
2. Чернов С.І. Текст лекцій з дисципліни «Державне та регіональне управління» (для студентів 2 курсу напряму підготовки 6.030601 "Менеджмент" денної форми навчання). С.І.Чернов, М.М.Новікова, С.О.Гайдученко; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М.Бекетова. Х.: ХНУМГ, 2014. 140 с.
3. 3 нагоди професійного свята комунальників та побутовиків. URL: <http://www.golos.com.ua/article/357539>
4. Управління проектами: навчальний посібник. П.П.Микитюк. Тернопіль, Економічна думка ТНЕУ, 2017. 350с.
5. Безуглий Д.Г. Проектно-орієнтоване управління стратегічним розвитком територіальних громад. URL: http://www.dridu.dp.ua/nauka/sv_rada_D/dis/Bezugliy_dissertation.pdf
6. Реформа № 1: Щотижневий електронний бюлетень. URL: http://despro.org.ua/Reform1_08.09.2016.pdf
7. Инновации в системе стратегического планирования социальноэкономического развития городов: зарубежный опыт. URL: <http://www.v-itc.ru/invregion/2008/01/pdf/2008-01-02.pdf>.
8. Европейский опыт местного и регионального управления: возможности для территориального развития на постсоветском пространстве. URL: <http://www.samoupravlenie.ru/42-02.php>. экрана.
9. Зарубежный опыт программно-целевого управления развитием местных сообществ. URL: <http://www.lerc.ru/?part=bulletin&art=10&page>